

ZADRUGA.

List za razpravo narodno-gospodarskih vprašanj.

Glasilo zveze slovenskih posojilnic.

„Z združenimi močmi!“

Štev. 4.

V Celji, 31. maja 1884.

Tečaj I.

Izhaja vsak mesec enkrat. Velja za celo leto s pošiljanjem vred 1 gld. 50 kr. — Inserati po dogovoru. — Naročnine, inserati in dopisi naj se pošiljajo uredništvu v Celji, glavni trg št. 105.

Davek posojilnic.

Ko se je izdala zadružna postava, t. j. 9. aprila 1873, se je precej potem slišalo tožiti, da so posojilnice preveč z davkom obložene tako, da so se nekatere vsled tega celo razdružile, ker niso mogle davkov plačevati, ne da bi povisale obresti od danih posojil. Vsled teh mnogih pritožeb je bil državni zbor primoran izdati postavo od 27. decembra 1880, ki je nekoliko davek posojilnic olajšal. Mi tukaj odločno povemo, da le nekoliko se je davek olajšal, ker mora enkrat vender do tega priti, da bodo posojilnice davkov proste, da jim bo možno doseči svoj važni namen v narodno-gospodarskem stališču.

Za zdaj se pa moramo zadovoljiti s tem, kar imamo in rabiti moremo vse koristi zakona od 27. decembra 1880 na najizdatnejši način, t. j. da moremo pravila in opravo naših zadrug na tak način osnovati, da zamorejo one sploh te koristi porabiti.

Glavni pogoj, da se zamorejo olajšave davkov porabljati, je namreč ta, da daje posojilnica le društvenikom ali udom posojila.

Ne oziraje se na to, da to ne ugaja zadružništvu, dajati posojila tudi neudom — in že zarad tega naj bi posojilnice ne dajale neudom posojila, je določilo, samo udom posojila dajati, velike važnosti za kredit zadruga, posebno, če ima neomejeno zavezo udov, ker na ta način si zadruga pridobiva mnogo udov in s tem raste njen kredit.

Glede na to, zamoremo svetovati tistim zadrugam, ki dajajo tudi neudom posojila, da v tem smislu prej ko mogoče svoja pravila oziroma dotična določila spremenijo.

Ako torej dajejo zadruga le udom posojila (v tem, ko si smejo dobivati tudi od neudom denarna sredstva) imajo po postavi sledeče olajšave:

1. V prvi vrsti so popolnoma proste pridobilnega davka (Erwerbsteuer).

2. Dohodninski davek (Einkommensteuer) se pa odmerja po visokosti čistega dobička, v kateri se tudi všttevajo obresti ali dividende od zadružnih deležev, kakor tudi zneski namenjeni ali določeni za splošni rezervni fond itd. Če ta bilančni prebitok ne preseza 300 gld. je

zadruga tudi prosta dohodninskega davka, toraj davkov popolnoma prosta. Zadruga pa, katerih čisti iznos prestopa 300 gld., plačajo davka od dohodkov za prvo tisočico $\frac{1}{10}$, za drugo tisočico $\frac{5}{10}$ in za višje dobičke, t. j. čez 2000 gld., še le polni dohodninski davek. Za davek posojilnic so najbolj merodajne obresti ali dividende od vplačanih zadružnih deležev in tisti znesek, ki se da splošnemu rezervnemu fondu. Kaka je pa visokost dividend ali deležev? Ta odvisi le od visokosti deležev. Čem večji so določeni deleži, tem večji so potem obresti ali dividende od njih. Iz teh razlogov je umestno določiti nizke deleže, ker če so ti nizki, tudi ne more biti visoka dividenda ali obresti. Temu je tudi pripisovati to, da določujejo v novejšem času ustanovljene posojilnice najnižje deleže; celo po 1 gld. To pa v drugem obziru ne ugaja namenu zadružništva, ker prava poraba zadružništva je namreč ta, da si dobivajo zadruga le od svojih udov denarna sredstva, vplačana po zadružnih deležih, da si so na ta način odvisne od zunanjih pritiskov v slučajih kake finančne krize.

Nizki deleži so toraj le sredstvo, se ogniti visokih davkov. Da bi pa se principijelno določevali nizki deleži tudi v prihodnje, v to pa ne smemo nikakor ne svetovati, temveč si bomo prizadevali, da bodo posojilnice določile višje deleže, brž ko se ustreže prošnji načelstva zveze slovenskih posojilnic na državni zbor, da bi še le tedaj se posojilnice obdavčevale kadar čisti iznos prestopa 3000 gld. — in posebno pa, da se ne bi obresti ali dividende od deležev všttevale v tisti čisti dobiček, ki služi za podlago odmerjanju davkov.

Dokler pa pri 300 gld. čistega dobička, posebno če se tudi všttevajo obresti od deležev v taisti, že prostost davkov neha, nam družega ne preostaja, kakor da določujemo nizke deleže. Sicer pa niso nizki deleži pri posojilnici z neomejeno zavezo udov v taki meri za kredit zadruga odločevalni, da bi se zarad tega morali določiti visoki, ker pri neomejeni zavezi so vplačani deleži najmanjša zaslomba, ker društveniki stojijo za vse zaveznosti zadruga s celim svojim premoženjem. V kaki meri bi se sploh deleži določevali, o tem bomo v našem listu še govorili.

Za visokost davka je posebno tudi odločevalen tisti znesek, ki se da splošnemu rezervnemu fondu od čistega dobička, ker je celi ta znesek podvržen davkom. Tisti znesek pa, ki se da specijalnemu rezervnemu fondu t. j. takemu fondu, ki ima namen pokriti slučajne izgube, se ne obdači. Toraj se ta znesek odračuni od čistega dobička, ki je podvržen davkom; to se pravi, da je popolnoma davkov prost.

Kaže se toraj, da je umestno prištevati splošnemu rezervnemu fondu samo pristopnine novih udov, ali k večjemu v prvih letih en del čistega dobička, da doseže splošni rez. fond neko visokost, celi ostali del čistega dobička pa bi se naj določil za specijalni rezervni fond (fond za slučajne izgube).

V podobi se kaže rečeno tako le: Na primer, ako ima posojilnica delajočega denarja 50.000 gold. ki se je dal na posodo in če se n. pr. jemlje 7% od posojil, daja pa 5% ne obresti od deležev in hranilnih vlog, in če se dalje računijo upravni stroški na 750 gold., tedaj znaša čisti dobiček 2750 gold., ako obstoji celi kapital iz deležev; namreč cele 7% obresti od posojil = 3500 gld. manj stroški (plača i. t. d.) . . . 750 gld. Če pa v tem slučaju obstoji delujoči denar 49.000 gld. iz hranilnih vlog in le 1000 gold. iz deležev, znaša čisti iznos samo 300 gold., namreč cele obresti od deležev 1000 gold. 70 gold. in razloček obresti med hranilnimi vlogami in med posojili t. j. 2% od 49.000 gold. 980 „
 vkup 1050 gold.
 manj upravni stroški 750 „
 čisti iznos 300 gold.

Vzemimo toraj, da daje posojilnica s tem prometom le udom posojila, znaša davek v prvem slučaju po postavi od 27./12. 1880 s prikladi vred (deželni, okrajni in občinski okoli 80%) 279 gold.; v drugem slučaju pa je še popolnoma davkov prosta.

Če pa daje posojilnica tudi neudom posojila, znaša njen davek ali 495 gold., če obstoji celi kapital iz samih deležev 50.000 gold.; ali pa 45 gold. 90 kr., če obstoji kapital iz deležev samo 1000 gold., 49.000 gold. pa iz hranilnih vlog. Vrh tega pa morajo take posojilnice, ki dajajo neudom posojila, plačevati še pridobilni davek (Erwerbsteuer).

(To je izračunano po določbah za dohodninski davek, ki iznaša 5%^{ov} s 70%^{no} izvanredno priklado do 30 gold., nad 30 gold. pa s 100%^{no}; in z ozirom na olajšave po postavi od 27./12. 1880, katerih olajšav pa niso posojilnice deležne, ki neudom posojujejo.)

Po različnih pravilih in visokostnih deležev zamore biti posojilnica, ako ima 50.000 gold. izposojenega denarja ali popolnoma davkov prosta, ali pa mora plačati davka ali 45 gold. 90 kr., ali 279 gold., ali pa celo 495 gold. Vidi se toraj velika razlika in vidi se tudi, da zamore biti davek odločen za obstanek posojilnice. V tem pa,

kako se odločuje od čistega dobička ali splošnemu ali specijalnemu rezervnemu fondu, je pa razlika taka le:

Posojilnica, ki daje samo udom posojila in kateri bi preostajalo čez obresti od deležev na primer kakih 1500 gold. za rezervni fond, bi se davek pomnožil za 270 gold., če bi se dala ta svota splošnemu rezervnemu fondu, med tem ko pa ne bi sploh prišla ta svota v račun čistega dobička, od katerega se davek odmerja, če bi se dala specijalnemu rezervnemu fondu (za zgube), toraj ne bi bila ta svota 1500 gold. sama davkov prosta, ampak je še celo odločevalna za visokost davka od ostalega čistega dobička podvrženega davku, ker se po postavi davek odmerja in sicer nad 300 gold. do 1000 gold. dobička, $\frac{3}{10}$, nad 1000—2000 gld. $\frac{5}{10}$ davka; in če bi na primer imela posojilnica vsega čistega prineska 1800 gld., iz katerih se dajo deležem kot obresti 300 gld., ostanek 1500 gold. bi se pa dal specij. rezerv. fondu, bi bila posojilnica popolnoma davkov prosta.

Omenjati pa moramo, da naj tiste posojilnice, ki še nimajo specijalnega rezervnega fonda, pokrijejo slučajne izgube iz letnega čistega dobička ne pa iz rezervnega fonda, ker bi se na ta način za izgube porabljal že obdavkovan denar. Če se izgube z letnim čistim dobičkom pokrijejo, ni ta znesek podvržen davkom. Če pa že obstoji specijalni rezervni fond, je pa vse eno, ali se izgube pokrijejo z letnim čistim dobičkom ali pa iz spec. rez. fondom.

Po postavi od 27./12. 1880 § 2, se všteva plačani davek tudi med čisti donesek, ki je davkom podvržen, pa samo le državni davek, ki iznaša z izvanredno priklado 10% čistega dobička davkom podvrženega, ne pa tudi druge priklade, na kar tukaj posebno opozorujemo.

V sploh pa svetujemo posojilnicam, da postavijo od 24. dec. 1880 na tanko beró in da nadzorujejo predpisovanje davkov in to, da se davkarski organi na tanko držé določil večkrat omenjene postave.

Razvitek hranilnic.

Gotovo se mora velika važnost pripisovati hranilnicam, zarad tega se nam zdi tudi zanimivo, da v kratkem načrtamo rod hranilnic z ozirom na inozemske zavode. Deloma povzamemo podatke iz letnika „Bilanz“ pro 1883, ki je izvrstno uredovan.

Prvo idejo za ustanovitev denarnih zavodov enakih kakor so naše hranilnice, imel je že l. 1611 neki francoz po imenu Delestre, kraljevi svetnik v Parizu, ki je hotel in si prizadeval v Parizu ustanoviti zavod in tako svojo idejo uresničiti. Posrečilo se mu pa ni in še le l. 1818. se je ustanovila „hranilnica Pariška“.

Pred ustanovitvijo „Pariške hranilnice“ se je v l. 1778. ustanovila prva nemška hranilnica v Hamburgu in

I. 1787. prva švicarska hranilnica v Bernu, v I. 1798. prva angleška hranilnica v Totenhamu in v I. 1813 prva švedska hranilnica v Brömo-u. Hitro po otvorjenji „Parizke hranilnice“ se je I. 1818 ustanovila „prva avstrijska hranilnica“ na Dunaji, katero je vzpodbudil tedajni minister notranjih zadev grof Saurau.

Pravi ustanovnik prve avstrijske hranilnice je pa župnik dunajskega predmestja „Leopoldstadt“, po imenu Janez Weber, ki je nabiralno polo za prvi fond dal cirkulirati in kot prvi podaril 8000 gl. v srebru za ta fond.

Hranilnična pravila je deželna vlada potrdila 9. julija 1819., za ljudstvo se je otvorila hranilnica 4. oktobra t. l. Pisarna hranilnice je bila v farovžu župnije „Leopoldstadt“ do I. 1821. V tem letu se je preselila v notranje dunajsko mesto.

Vloženega denarja do konca I. 1820. je bilo v tej hranilnici 83.777 gl., koncem I. 1825. pa 1.478.000 gl. Zdaj ima vložnin 137 milijonov, rezervnega fonda $4\frac{1}{2}$ mil. Kmalu potem, ko se je prva avstrijska hranilnica otvorila, je na Kranjskem deželni guverner grof Spork vzpodbudil ustanovitev „Kranjske hranilnice“; v to svrhu se je pod predstvom tedanjega župana ljubljanskega J. N. Hradeckega sestavila družba, obstoječa iz meščanov: Kašpar Kanduč, Franc Gallè, Juri Mule, Josef Sennig in J. F. Wagner, ki si je stavila nalogo, potrebne korake storiti.

Dne 20. oktobra 1820 je deželna vlada dovolila ustanovitev „hranilničnega društva“, katero je do I. 1822. imelo 16.900 gl. hranilničnih vlog.

Leta 1822. je potem upravo tega društva prevzela po definitivnih pravilih „Kranjska hranilnica“.

Pisarna tega zavoda, obstoječa iz ene sobe, bila je do I. 1838. na glavnem trgu hiš. št. 2.

Ta hranilnica je bila edina na Kranjskem do leta 1882 (v tem letu se je ustanovila hranilnica v Kočevji) in umevno je samo ob sebi, da se je promet širil z velikimi koraki. Že I. 1844. je imela nad 1 milijon vloženega denarja, in ob petdesetletnici 1870. I. imela je vlog nad 15 milijonov in 1.420.000 gl. rezervnega fonda.

V novejšem času se še le misli na to, da bi se ustanovilo več hranilnic.

Mestni ljubljanski odbor je sklenil napraviti hranilnico, pa nam se dozdeva, da dotični možje premlačno pospešujejo izvršitev svojega sklepa in tako je še danes cela dežela Kranjska brez vsake narodne hranilnice.

Iskreno želimo prej ko prej v našem listu pozdraviti novo hranilnico ljubljanskega mesta.

Po ustanovitvi Kranjske hranilnice ste se ustanovili I. 1882. hranilnici v Innsbruck-u na Tirolskem in v Bregenz-u na Predarlskem. Prva se je otvorila 12. februarja 1822 z 244 gl. 44 kr. gotovega denarja. V prvih letih se je innsbruška hranilnica le počasi razvijala, ker se niso vloge nad 50 gl. sprejemale.

Takrat je ta hranilnica jemala od danih posojil samo $4\frac{0}{10}$, in za vloge se ni moglo več dajati, kakor n. pr. danes poštne hranilnice dajejo namreč $3\frac{0}{10}$.

Zarad tega, da so se na eni strani le majhni zneski sprejemali in na drugi strani pa dajale nizke obresti, se seveda ni mogla močno širiti tirolska hranilnica.

I. 1836 so se pravila v tem spremenila, da so se vložni zneski do 100 gl. sprejemali in da so se obrestovali po $3\frac{1}{2}\frac{0}{10}$. Do pravega razvitka je prišla ta hranilnica še le po I. 1858., ker se je morala po ministerskih zglednih pravilih od I. 1855. predrugačiti.

I. 1872., ob priliki petdesetletnice imela je hranilnih vlog okoli 18 milijonov in okoli pol drugega milijona rezervnega fonda.

Hranilnica v Bregenzu se pa zarad jako omejenega delokroga ni mogla tako razvijati. Leta 1882. ni imela pol milijona hranilnih vlog in samo okoli 20.000 gl. rezervnega fonda.

Za temi se je I. 1824. ustanovila na Niže Avstrijskem hranilnica v Ober Hollabrunn-u, ki je po 50letnem obstanku imela 1874. I. hranilnih vlog blizu $7\frac{1}{2}$ milijonov in rezervnega fonda nad jeden milijon.

(Dalje prihodnjič.)

Kako dovoljujejo posojilnice in hranilnice posojila?

Očitalo se je posojilnicam, da tako rekoč zapeljujejo kmete dolžiti se, ker jim dajejo denar na posodo brez okoliščin in nepotrebnih ovir in se sklicujejo na hranilnice, ki edino vsodbujajo ljudstvo k varčnosti.

Vsaka reč ima dve strani, dobro in slabo. Če ima zakon še tako dober namen, bo vendar brezkoristen, ako se ne ravna umno; tako je tudi z združno postavo od 9. aprila 1873 oziroma s posojilnicami na podlagi te postave ustanovljenimi. Vse je pač na tem ležeče, v kakih rokah je vodstvo zavoda.

Pravi namen delovanja posojilnice gledè dovoljevanja posojil je ta, da gleda v prvi vrsti na značaj prošnika in da takim ne daje posojil, ki so na slabem glasu; tudi ne, akoravno še niso zadolženi in če tudi imajo zanesljive poroke gledè premoženja. Ako se bi takim, ki so zapravljevci ali sploh na slabem glasu, dajala posojila v taki meri, kakor jih zahtevajo in za katere bi imeli gledè varnosti še dovolj zaslombe, bi jih gotovo še hitreje spravila taka posojila same in rodbino v siročino.

Če se na tak način strogo postopa, se posojilnica ne le sama utrdi, ampak tudi moralčno ljudstvo krepča. Mogoče je vendar da se tu in tam poboljša kmet, ki je začel že pijančevati in slabo gospodariti, ako ve, da mu v potrebi v takih razmerah ne bode nikdo pomagati hotel.

Na primer so nam znani slučaji Celjske posojilnice, ki ni dovolila prošniku posojila zarad tega, ker je na

slabem glasu, akoravno ima posestvo nezadolženo, brez vknjižeb in akoravno bi se bilo posojilo vknjižilo na I. stopinjo; od hranilnice dobi brez ovir, ta ne praša po značaju, ampak le, koliko posestvo prenese.

Če bi posojilnice razven značaja gledale tudi na to, da se dovoljujejo le taka posojila, katera so prošniku neobhodno potrebna in da se tudi za to porablajo, kar se lahko po zaupnih možeh pozve, potem se jim ne more očitati, da pospešujejo zadolževanje, ampak mora se jim pripoznati, da ljudstvo vtrjujejo v dobrih lastnostih. To se pa hranilnicam ne more reči.

Kot hranilni zavodi imajo pa hranilnice in posojilnice eden in tisti namen, namreč varčnost ljudstva vzpodbujati.

Kako se dobi od hranilnice posojilo? Prošnik predloži cenilni zapisnik z ekstraktom in druga pisma in če se iz teh razvidi varnost za prošeno posojilo, ga tudi dobi brez ozira na značaj prosilca; če sploh kmetovalec prošeno posojilo potrebuje in če bode res za tisto potrebno reč posojilo porabil ali ne, tega nikdo ne praša.

Dobi na primer lahkomišljen fant lepo posestvo od svojih starišev brez bremen, bode jemal dokler gre, pridno denar iz hranilnic in konec takega početja je žalibog že preveč znan.

Prosimo pa, da ne bi se znabiti mislilo, mi pišemo to iz golega sovraštva proti hranilnicam; nikakor ne, mi pripovedujemo le stvari tako, kakor so; tudi mi dobro vemo, da pri zdajšnji organizaciji hranilnic se ne more drugače ravnati.

Seveda, ako bi imeli mi hranilnice občinskih skupin (Gemeinde-Corporativ-Darlehenskassen), kakor jih v svoji zadnji knjigi Schäfte opisuje, bilo bi drugače. Taki zavodi zamorejo jemati ozir na vse okoliščine prošnika.

Razne stvari.

Prva posojilnica v Istri ustanovljena. Poudarjali smo že v prvi številki našega časnika važnost narodnih denarnih zavodov posebno za „tužno“ Istro, ker v prvi vrsti je potrebno, da se narod v gmotnem obziru otrese okov, katere gotovo ga prej ali slej oklenejo, če se uda italijanskemu kapitalu. Poročali smo že tudi v našem listu, da je nam došla gotova vest o nameravanju ustanovitve prvega narodnega denarnega zavoda v Istri. Danes pa imamo veselo nalogo, objaviti pravilno ustanovljenje prve posojilnice v Istri, namreč „Posojilnice v Kopru“. Dne 15. t. m. so se namreč zbrali odlični narodnjaki v Pasjivasi pri Kopru; navzočih jih je bilo nad 200 posestnikov v ta namen, da se pravila „hranilnega in posojilnega društva za Koperski okraj“ sprejmejo, pravila podpisujejo in da se potem voli odbor in nadzorstvo. To se je vse vršilo. V odbor so voljeni: Anton Križanec, veleposestnik v Žavljah, predsednikom; A. Belušič, profesor, podpredsednikom; V. Spinčič, šolski nadzornik v Kopru, tajnikom; Josip Kristan, posestnik in profesor v Kopru, blagajnikom; Benedikt Poniž, učitelj in posestnik v Kopru, knjigovodjo; odbornikoma pa J. Bartl, župnik v Ospu, J. Gerdina, posestnik v Pomjanu. Za pregledovalce računov so voljeni gospodje: Jurij Jan, kanonik v Dolini, E. Lampe, veliki župan v Dolini, Ivan Grižon, župan v Pasjivasi. Pristopilo je takoj pri zboru nad 80 udov in podpisali, da vzamejo zdatno svoto deležev. S to ustanovitvijo storjen je velevažni prvi korak v tem obziru za Istro in želeti je, da drugi kraji Istre posnemajo Koprsko narodnjake ter jim kličemo: „Na delo!“ Pri tej priložnosti smatra pa načelstvo zveze slovenskih posojilnic za svojo sveto dolžnost, narodno hvalo izreči taistim gospodom, kateri so se, kako je nam dobro znano, žrtvovali že dalje časa sem za ustanovitev prve posojilnice Istrske!

Posojilnici v Ljutomeru in posojilnici okolice ljubljanske potrjuje načelstvo zveze sprejem letnine za 1884. l. **Četrletnega računskega izkaza** nismo prinesli v tej številki, ker so nam le tri poslale dotične izkaze. Prosimo ostale posojilnice, da nam naj pošljejo izkaz vsaj do dne 20. junija, da zamoremo prinesiti v prihodnji številki. **Nektere posojilnice** so nam naznanile naslove, kojim naj list pošljamo, a druge pa prosimo, da naj to storijo in se toraj te številke 10—20 še na posojilnico v razdelitev pošljejo.

Celjska posojilnica jemlje že zdaj od novih posojil samo 6% in v prihodnji vkupni seji načelstva in nadzorstva bode načelnik nasvetoval v sploh obresti na 6% znižati; hranilne vloge se pa obrestuje tudi za naprej po 5%. Tako imamo že precejšnji del naših posojilnic, ki dajajo po 6% posojila in tem se bodo tudi vse druge pridružile brš ko jim bode možno; dokler pa imajo same drag denar, ga ne morejo po ceni dajati.

Posojilnica ljubljanske okolice je obresti od danih posojil znižala na 6% in na 4¹/₂% od hranilnih vlog.

Neka angleška zavarovalna družba „National weckly Life Assurance Company“ v Mamšestru je svoja plačila ustavila. Pasiva te zavarovalnice, ki je ustanovljena leta 1852, znašajo 300.000 gld. in poškodovani so večidelj delavci, ki so iz svojih zaslužkov vsak teden premije plačevali. Tak dogodek je jako važna prikazen posebno zarad tega, ker se je to dogodilo v taki deželi, v kateri se je zavarovalništvo razvilo do vrhunca; in nas opozoruje biti v pomnožni pazljivosti nasproti Angležkim zavarovalnicami.

Znižanje obrestij. Na Angležkem se nameravajo zdajšnje obresti od 3% na 2³/₄% in 2¹/₂% od angležkih listinah znižati. Taki do zdaj nenavadni odstotki bodo ne glede na to, da si Angležka svoje finančno stanje veliko zboljša, ampak bode to tudi uplivalo na celi Evropski denarni promet in se bode angležki kapital še v večji meri porabljeval, kakor do zdaj.

Deželna banka določila je deset milijonov gld. za ustanovitev družbe za lokalne železnice, ki bi zidala postranske proge k že obstoječim glavnim železnicam. Menda se je pri tej priliki tudi na železnico Celje-Šoštanj mislilo.

Listnica uredništva.

Gospodu A. K. v Ljubljani. V poročilu o občnem zboru v 3. številki prezrli smo omenjati, da je prestavil izraze o slovenskih menjicah g. profesor Fr. L., na katerega ste se tudi sklicavali. Ste prerahločutni, če menite, da bi se zarad tega Vam znabiti moglo očitati, da se šopirite s tujim perjem.

Listnica uredništva.

Gospodu A. K. v Ljubljani. V poročilu o občnem zboru v 3. številki prezrli smo omenjati, da je prestavil izraze o slovenskih menjicah g. profesor Fr. L., na katerega ste se tudi sklicavali. Ste prerahločutni, če menite, da bi se zarad tega Vam znabiti moglo očitati, da se šopirite s tujim perjem.